

Ceturtnā nodaļa.

Trīsvienība ir "izdomāta" mācība.

Uzsākot šo Trīsvienības doktrīnas vēstures un teoloģijas pētījumu, it īpaši attiecībā uz SDA, ir jāveic daudzi ļoti svarīgi novērojumi. Daži no tiem atsaucas uz atšķirīgu terminoloģiju un frāzēm, kas tiek izmantotas, runājot par trīsvienību. Ja tie nav skaidri izskaidroti, tie var būt maldinoši.

No personīgās pieredzes man jāsaprot, ko esmu atklājis, ka daudzi kristieši, tajā skaitā arī SDA, vai nu lielāko daļu vai visu savu kristīgo dzīvi atzīst Trīsvienības mācību, patiesībā nesaprot, ko šī mācība sevī ietver. Tas nozīmē, ka tāpat kā trīsvienības terminoloģijas gadījumā arī pašai doktrīnai (tas nozīmē trīsvienības jēdzienu) ir nepieciešams detalizēts paskaidrojums.

Pirms to var izdarīt, mums jāapzinās, ka, lai gan lielākā daļa kristiešu Trīsvienības mācību uzskata par kristīgās ticības pamatdoktrīnu, tomēr patiesība ir tāda, ka to nevar atrast Rakstos. Citiem vārdiem sakot, tā ir tikai "domājama" doktrīna. Ar to mēs iepazīsimies šajā nodaļā. Tas nodrošinās pamatu nākamo nodaļu apguvei.

Trīsvienība māca "izdomātu" mācību – tā ir arī oficiālā SDA mācība.

Lielākā daļa kristiešu saprot, ka vārdu "trīsvienība" nevar atrast Rakstos. Tā pati par sevi nav problēma, jo doktrīnas definēšanai mēs izmantojam daudzus vārdus, kurus Bībelē nelieto. Daudzi, iespējams, nezina, ka daudzi termini nav atrodamā Svētajos Rakstos vai vismaz nav skaidri norādīti, arī par Dieva jēdzienu kā "vienotība trīs- vienā". Tā faktiski ir reāla problēma.

Bībelē vienmēr tiek runāts par Dievu un Kristu kā par individuālām personām. Zināmā mērā, pat par pārāk daudz apspriesto Svēto Garu, tiek runāts arī kā par tādu. Kā apgalvo trīsvienības doktrīna, trīs kopā tiek attēloti kā viena salikta vienība, kas nozīmētu trīs-vienā vai trīsvienību utt. (Viens Dievs), kā to apliecina trīsvienības doktrīna.

Oficiālajā SDA teoloģijas ceļvedī (SDA enciklopēdijas 12. sējums) ir nodaļa par Dievu, kas veltīta mūsu pašreizējai teoloģijai. To sauc par "Mācība par Dievu". Tā ietver domu, ka Dievs ir trīsvienība (trīs-vienā). Fernando L. Kanals uzrakstīja tieši šo nodaļu. Viņš ir Endrjusa universitātes SDA Teoloģiskā semināra teoloģijas un filozofijas profesors.

Šeit ir daži viņa novērojumi: ... - "Tā kā cilvēku filozofija ir aicināta paklausīt Bībelei un dievišķā filozofija vienmēr ir pieejama Svētajos Rakstos, mūsu izpratnei par Dievu nevajadzētu būt atkarīgai no cilvēku spekulācijām." (Fernando L. Canale, SDA teoloģijas rokasgrāmata, Septītās Dienas Adventistu enciklopēdija, 12. sējums, 105. lpp., Mācība par Dievu.)

... - "Viss, ko mēs varam zināt par Dievu, ir jāatklāj no Svētajiem Rakstiem." (Turpat)

... - "Īsāk sakot, patiesas zināšanas par Dievu var sasniegt, tikai pamatojoties uz Bībeles atklāsmi." (Turpat, 106. lpp.)

... - "Jāraugās, lai nepārsniegtu robežu starp noslēpuma atklātajiem un slēptajiem (5.Mozus.29:29) aspektiem, it īpaši, apspriežot tādus jautājumus kā Trīsvienība, Tālredzība un Mūžība." (Turpat, 108. lpp.)

Skaidri norādot, ka visam, kas saistās ar ticību Dievam, "jābūt brīvam no cilvēku spekulācijām" (skat. iepriekš), F. L. Kanals vēlāk runā, atsaucoties uz Svētajiem Rakstiem, kur kopā tiek minēts Tēvs, Dēls un Svētais Gars. piemēram, pie Jēzus kristīšanas (tas ir, piemēram, Mat. 3:16-17, Marka 1:10-11, Lūkas 3:21-22 utt.) ... - "Trīsvienības jēdziens, proti, ka visi trīs ir viens, nav formulēts skaidri, bet tikai pieņemts" (Turpat, 138. lpp.)

Tā ir ne tikai ļoti patiesa, bet arī ļoti nozīmīga atziņa. Trīsvienības jēdziens ir tikai "pieņemts". Tad kāpēc mēs, kā konfesija, veicam uz šo punktu vienotības pārbaudi (skat. 2. SDA baznīcas galveno pārliecību 2. punktu)? Šķiet, ka tas ir arī pretrunā ar viņa iepriekš teikto (sk. Trīs iepriekšējos paziņojumus). Atsaucoties

uz tiem pašiem rakstiem, F. L. Kanals saka: ... - "Tāpēc šīs vietas nevajadzētu uzskatīt par Trīsvienības formulām, bet gan par atsaucēm uz Trīsvienības mācību." (Turpat)

Svēto Rakstu vietas (**piemēram, iepriekš minētās**) ir tās, kurās vienā vai otrā veidā ir ietvertas trīs Dieva personiskām izpausmēm, taču, kā atzīst F. L. Kanals, tās nepauž ideju, ka Dievs ir trīsvienība - vismaz, nevis tādā nozīmē, kā to skaidro Trīsvienības doktrīna. Labākajā gadījumā viņi runā tikai par trim dievišķām izpausmēm. Tāpēc SDA baznīca šodien pat savā teoloģiskajā enciklopēdijā atklāti atzīst, ka Trīsvienības doktrīna ir tikai "domājama" doktrīna. Vēlāk šajā nodaļā mēs atgriezīsimies pie šīs trīskārtējās vienotības. Tas ir tāpēc, ka ir pamatoti uzskatīt, ka starp dievišķajām identitātēm patiešām pastāv zināma vienotība.

Tāpat kā trīsvienības atbalstītāji kopumā, arī F. L. Kanals apgalvo, ka doktrīna par trīsvienību, kaut arī "domājama", balstās uz visu, kas attiecas uz Tēvu, Dēlu un Svēto Garu, kuri kopīgi ir aprakstīti Svētajos Rakstos. Lieki piebilst, ka anti-trinitāristi tam nepiekrītis. Viņi teiktu, ka dažas lietas bija vai nu izlaistas, vai arī pārprastas, varbūt pat nepareizi piemērotas. Pie šīs domas mēs atgriezīsimies vēlāk. Lai kāds būtu cits secinājums, F. L. Kanals šeit apstiprina, ka Trīsvienība ir tikai "domājama" doktrīna.

1981. gadā izdevuma "Review and Herald" speciālizlaidumā, kurā sīki izklāstīti kādreizējie mūsu 27 pamata uzskati (tagad 28), tika paskaidrota Trīsvienības doktrīna. Šeit varam atrast konkrētu paziņojumu: ... - "Lai arī nevienā Svēto Rakstu vietā oficiāli netiek apgalvota Trīsvienības doktrīna, Bībeles autori to uztver kā faktu un piemin vairākas reizes." (The Review and Herald Special Issue 158. sēj., 1981. gada 31. jūlijs, Trīsvienība)

Šeit atkal teikts, ka Trīsvienības doktrīna ir tikai "domājama" doktrīna. Mēs varam arī redzēt, ka tajā teikts, ka Svētajos Rakstos nekur nav skaidri izteikta Trīsvienības doktrīna. Dīvainā kārtā rakstā ir teikts, ka viņa ir "pieminēta vairākas reizes". Es nepiekrīstu apgalvojumam, ka Bībeles autori Trīsvienības doktrīnu "pieņēma" kā faktu. Rakstos tam **nav** pierādījumu. Tas pats par sevi ir tikai pieņēmums. Bībele to neapstiprina.

Mums arī jāatceras, ka, ja Trīsvienības doktrīna tika noformulēta tikai ceturta gadsimta beigās, tad kā Bībeles autori to varēja pieņemt kā faktu? Pat vēlāk, turpmākajos gadsimtos, daudzi kristieši to nepieņēma. Tas noveda pie ļoti nopietnas šķelšanās Baznīcā. Tas izraisīja arī to cilvēku vajāšanu, kuri to nepieņēma. Mēs to aplūkosim devītajā nodaļā.

Vēsture ir pārliecinošs pierādījums tam, ka 4. gadsimtā kristieši skaidri deklarēja, ka Svētajos Rakstos Trīsvienības doktrīna nav izteikta. Tas ir iemesls, kāpēc par šo jautājumu ir radušās tik nopietnas diskusijas. Tie ir jautājumi, kurus mēs izpētīsim nākamajās nodaļās.

1985. gadā mācītājs Frenks Holbruks laikrakstā (tas bija atbilde uz lasītāja jautājumu par Trīsvienību) rakstīja: ... - "Svētos Rakstus Dievs ir radījis praktiskai dzīvei, nevis spekulatīvām teorijām. Līdz ar to tajos nav sistemātiskas Dievības būtības izklāsta. Kristīgās Trīsvienības deklarācija ir mēģinājums paziņot Bībeles paradoksu (**kuru Svētie Raksti nekad nemēģina atrisināt**), ka ir viens Dievs (skat. 5. Mozus 6: 4; Jēkaba 2:19), ...bet sastāvošs no trīs personām (skat. Matejs 28: 19; 2 Korintiešiem 13:14)." (Frenks Holbruks, Signs of the Times, 1985. gada jūlijs, Frenks atbild)

Šeit mēs redzam, ka SDA baznīca atzīst, ka Svētajos Rakstos Trīsvienības doktrīnas nav, tāpēc tas ir tikai pieņēmums (intelektuālā filozofija). Šis paziņojums ir atrodams 1981. gada īpašajā Adventistu pārskatā, kas minēts iepriekš, kas tika publicēts tieši, lai izskaidrotu SDA galvenos uzskatus. ... - "Tikai ticībā mēs varam pieņemt Trīsvienības esamību." (The Review and Herald Special Issue 158. sēj., 1981. gada 31. jūlijs, Trīsvienība)

Šeit par ticību runā kā par ticību kaut kam, kas Rakstos nav tieši atklāts. Šis ticības veids ir tikai cits nosaukums pārdomām. Citiem vārdiem sakot, var viegli teikt, ka tikai pieņemot dažus pieņēmumus kā patiesus, mēs varam pieņemt Trīsvienības mācību.

Lai kādā veidā tiktu izteikta Trīsvienības formula, vienmēr ir nepieciešama pārdomas. Tas ir tāpēc, ka to nav iespējams pierādīt no Svētajiem Rakstiem. Tāpēc, izdarot secinājumu par šo jautājumu, jābūt ļoti uzmanīgam. Kā savā klasiskajā kristīgajā teoloģijā teica Alister E. McGrath:

Ievada piezīmēs: ... - "Trīsvienības doktrīna neapšaubāmi ir viens no visgrūtākajiem kristīgās teoloģijas aspektiem un prasa rūpīgu diskusiju." (Alister E. McGrath, Kristīgā teoloģija - ievads, 319. lpp., Trīsvienības doktrīna)

Trīsvienība ir spekulatīva konstrukcija.

H. Maldvins Hjūzs bija pirmais Kembridžas metodistu teoloģijas koledžas "Wesley House" direktors. 1900. gadu sākumā viņš uzrakstīja grāmatu ar nosaukumu "Kristietības pamati - ievads kristīgajā doktrīnā". Šajā grāmatā viņš izskaidro metodistu ticības pamatus. Nodaļā, kurā viņš apskata Trīsvienības mācību, viņš saka: ... - "Trīsvienības doktrīna nav spekulatīva doktrīna. Tā ir spekulatīva konstrukcija no materiāliem, ko nodrošina atklāsme un kristīgā pieredze. Šī definīcija ir izturējusi laika pārbaudi, galvenokārt tāpēc, ka tiek uzskatīts, ka tās veidošanas procesā Baznīcu vadīja Dievs." (H. Maldvins Hjūzs, M. A., D. D. kristīgie fondi, Ievads kristīgajā doktrīnā, 141. lpp., Ceturtais izdevums, 1933. gada jūlijs)

Tas dod atšķirīgu skatījumu uz lietām, bet tomēr liek domāt, ka Trīsvienības doktrīna ir "domājama" doktrīna. Sakot, ka Trīsvienība nav "galvenokārt spekulatīva doktrīna", bet "ar spekulatīvu uzbūvi", Hjūzs, šķiet, saka, ka, kaut arī pati par sevi spekulatīva, Trīsvienības doktrīna ir neizbēgams secinājums visam, ko Svētie Raksti saka par Dievu Tēvu, Kristu un Svēto Garo. Tas ir gandrīz tas pats, ko saka lielākā daļa trinitāristu.

Lai nu kādā veidā tas tiek izskatīts, tomēr tiek teikts, ka trīsvienības doktrīna ir iedomājama doktrīna ("spekulatīva uzbūve", kā izteicās Hjūzs). Mēs zinām, ka Svētie Raksti runā par trim dievišķām izpausmēm, taču nekur nav teikts, ka viņi būtu vienoti tā, kā to atspoguļo trīsvienības doktrīna (Dievs ir trīs vienā - būtņu trīsvienība - viena nedalāma Dieva būtne utt.). Tas ir tikai minējums. Tas, ko varam izdarīt, ir vienkārši pieņemt to, ko Svētie Raksti saka par trim Dieva personīgajām izpausmēm, un atstāt to tā, bez spekulācijām, lai nebūtu jādomā par trīsvienību – trīs-vienā. Ja tas tā tiktu izdarīts, nebūtu polemikas par Trīsvienības doktrīnu un tās nebūtu vispār, vismaz tādā formā, kādā mēs to šodien zinām.

Runājot par to, ko tieši Svētie Raksti stāsta par trim Dieva personiskajām izpausmēm, ir lielisks god. Samuela Spīrsa raksts. Tas tika publicēts "New York Independent" (iknedēļas reliģiskais žurnāls) 1889. gadā un trīs gadus vēlāk 1892. gadā tas tika iekļauts SDA Bībeles Studentu Bibliotēkā. Tas bija traktātu sērija, kas izskaidroja SDA ticību. Tas liecina par SDA ticību tajā laikā (1892), tas ir, četrus gadus pēc mums zināmās, slavenās Mineapolisas 1888. gada Ģenerālās konferences. Pie šī raksta mēs atgriezīsimies vēlāk. Lai to tūlīt izlasītu, dodieties šeit:

[http://theprophetstillspeaks.co.uk/Articles\(others\)/Speararticle.pdf](http://theprophetstillspeaks.co.uk/Articles(others)/Speararticle.pdf)

Spīrsa raksts, kas sākotnēji tika publicēts "New York Independent", saucās "Kristus subordinācija", bet, kad tas tika atkārtoti izdots un 1892. gadā iekļauts Bībeles Studentu Bibliotēkā, tas tika nosaukts par "Bībeles Trīsvienības doktrīnu". Ar savu sākotnējo nosaukumu ("Kristus subordinācija") tas tika publicēts divu nedēļu laikā (2 daļās) "The Signs of the Times" 1891. gada 7. un 14. decembrī. Tādējādi šķiet, ka nākamajā gadā, kad tas tika pieņemts kā Bībeles Studentu Bibliotēkas traktāts, tika uzskatīts, ka labāk tam piešķirt citu nosaukumu. Samuels Spīrs nebija SDA. Viņš bija presbiteriāņu priesteris. Viņš nomira 1891. gadā.

Pats par sevi saprotams, ka ticība tam, ka Trīsvienības doktrīna ir tikai "spekulatīva konstrukcija", tieši ir anti-trīsvienības uzskatu aizstāvju viedoklis. Viņi saka, ka tas mazina (noniecina) Evaņģēliju. Kāpēc viņi tā saka, redzēsīm mazliet vēlāk.

Nemiet vērā, ka Hjūzs saka, ka šī mācība ir bijusi tik ilgi, cik tā bija, jo tiek uzskatīts, ka "Baznīca tika dievišķi vadīta, to veidojot". Arī šoreiz anti-trinitāristi neatzīst šo apgalvojumu ka tas ir patiesība, bet šķiet, ka lielākā daļa trinitāro teologu to redz tieši šādā veidā.

Šīs piezīmes atsaucās uz to, kad un kur šī doktrīna sākotnēji tika formulēta, atsaucoties uz 4. gadsimta ekumēniskajām padomēm Nikajā un Konstantinopolē. Un šī būs nākamo nodaļu tēma. Pareizticība parasti uzskata, ka Trīsvienības doktrīnas veidošana bija darbs, kuru Dievs uzticēja draudzei.

Tieši to Hjūzs saka: ... - "Bet šī definīcija tās terminoloģijā un Dieva iekšējās dzīves procesu aprakstā pārsniedz Jaunās Derības mācību robežas. Tie, protams, var būt likumīgi notikumi, taču nav iespējams noliegt spekulatīvu elementu klātbūtni." (Turpat)

Anti-trinitārisma pārstāvji piekristu tikai atsevišķām šī paziņojuma daļām. Viņi, protams, nepiekrīt tam, ka Trīsvienības doktrīna ir dzimusi no "likumīgas attīstības", taču viņi piekrīt, ka šī doktrīna "pārsniedz Jaunās Derības mācību robežas". Viņi arī piekrīt, ka tas satur "spekulatīvus elementus". Hjūzs secināja: ... - "Šī iemesla dēļ ir "daudzi", kas, stingri turoties pie Dieva Trīs-vienotības, domā, ka labāk neiet definēšanas ceļā tālāk, kā par Jaunās Derības terminu lietošanu" (turpat).

Mūsu pionieri būtu pirmie starp šeit minētajiem "daudzajiem". Viņi noteikti ticēja trīs-vienotībai Dievā, bet ne tā, kā parasti to pauž trīsvienības doktrīna. SDA Pionieri uzskatīja, ka dažādu pieņēmumu dēļ trīsvienības mācība nonāk nevajadzīgās galējībās un tādējādi noved pie evaņģēlija sagrozīšanas. Semjuels Spīrs sprieda tāpat (sk. iepriekš).

Trīsvienības doktrīna nav ne Vecās, kā arī ne Jaunās Derības doktrīna.

1983. gadā Rojs Alans Andersons laikrakstam Review and Herald uzrakstīja rakstu "Adventisti un Trīsvienība". Apakšvirsrakstā ir frāze: ... - "Precīzi formulēta Jaunajā Derībā, kā arī netieši norādīta Vecajā derībā, Trīsvienības doktrīna ir fundamentāla adventistu ticība." (R. Alans Andersons, The Review and Herald, 1983. gada 8. septembris, Adventisti un Trīsvienība)

Vienīgais, ko mēs droši zinām, ir tas, ka visā Elenas Vaitas kalpošanas laikā un vairākus gadu desmitus tieši pēc viņas nāves Trīsvienības doktrīna noteikti nebija, kā Andersons šeit izsaka, "fundamentāla adventistu ticība". Šajā periodā mēs (SDA) noraidījām Trīsvienības mācību. Toreiz mēs bijām anti-trinitāra konfesija.

Andersons savā rakstā nepiemin šo mūsu vēstures faktu. Tāpēc viņa prasība ir maldinoša. Viņš tomēr apgalvo, ka tad, kad divi evaņģēlistu pārstāvji izaicināja mūsu draudzi, viņi izvirzīja apsūdzību, ka dažās mūsu grāmatās ir pausti skaidri ariāniski uzskati (Andersons nenosauc šo divu evaņģēlistu vārdus, bet viņš to noteikti attiecina uz "Barnhouse un Martin", kad viņi piecdesmitajos gados apstrīdēja SDA uzskatus), Andersons sīkāk neko nepaskaidroja par šīm sanāksmēm, vienīgi to, ka viņš "parādīja" evaņģēlistiem mūsu fundamentālo pārliecību. Tas viņiem lika noticēt, ka mēs esam trīsvienību atbalstoši. Varbūt viņš slēpa informāciju, ka mēs kādreiz pārsvarā bijām anti-trinitārā konfesija. Turpmākajās nodaļās mēs aprakstīsim evaņģēlistu tikšanos ar mūsu vadību 1950. gados.

Līdz 1983. gadam situācija SDA bija dramatiski mainījusies no tās situācijas, kāda tā bija Elenas Vaitas dzīves laikā. Lielas izmaiņas ir notikušas pat salīdzinot ar to, kas bija pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados, kad to apstrīdēja evaņģēlisti. Līdz 1980. gadam, tāpat kā tagad, Trīsvienības doktrīna bija kļuvusi par pamatu SDA, lai gan, pamatojoties uz personīgo pētījumu, es teiktu, ka tās teoloģija pastāvīgi attīstās. Trīsvienības doktrīnu, kā mūsu fundamentālo pārliecību pirmo reizi apstiprināja 1980. gada Ģenerālajā konferencē Dalasā, Teksasā.

Savā rakstā Andersons rakstīja: ... - "Trīsvienības doktrīna ir atrodama daudzviet Vecajā Derībā un tai ir svarīga vieta Jaunajā Derībā." (Turpat)

Kad tas tika rakstīts 1983. gadā, trinitārisms bija pamatīgi nostiprinājies SDA, taču, kā redzēsīm vēlāk, ne visi piekritīs Andersona secinājumiem, ka Trīsvienības doktrīna ir atrodama Rakstos. Mēs atgriezīsimies pie viņa raksta nākamajās nodaļās, jo tas ir svarīgi mūsu pētījumiem. Mazāk aktuāls fakts: kad Andersons uzrakstīja šo rakstu, viņš bija pensionēts darbinieks. Viņš bija Ģenerālās Konferences Kalpošanas Departamenta sekretārs.

Pretēji Andersona izteikumiem - "Reliģijas enciklopēdijā" var atrast šādus komentārus: ... - "Mūsdienu domātāji un teologi ir vienisprātis, ka ebreju Bībelē nav Trīsvienības doktrīnas, lai gan agrākos Trīsvienības dogmatiskajos traktātos bija ierasts citēt tādus tekstus kā 1. Mozus 1:26: "Radīsim cilvēci pēc sava tēla. pēc mūsu līdzības" (skat. arī 1. Moz. 3:22, 11: 7, Jes. 62-3) kā liecību par daudzveidību Dievā." (Reliģijas enciklopēdija, Trīsvienība, 15. sējums, 54. lpp., 1987)

... - "Turklāt domātāji un teologi ir vienisprātis, ka Jaunajā Derībā nav arī skaidras Trīsvienības doktrīnas." (Turpat)

... - "Jaunajā Derībā nav reflektīvas apziņas par Dieva metafizisko dabu ("neizbēgama trīsvienība"), tāpat arī Jaunā Derība nesatur vēlāko doktrīnu tehnisko valodu (hupostasis, ousia, substantia, subsistentia, prosopon, persona)." (Turpat)

Kā redzams no iepriekš minētā, Trīsvienības aizstāvjiem, cenšoties pierādīt savu doktrīnu, noteikti ir jāiet ārpus Rakstu robežām. Tas jo īpaši attiecas uz viņu trīskāršo valodu. Pēc tam, kad daži teologi ir paziņojuši, ka Trīsvienības doktrīna ir patvaļīgi pieņemta, enciklopēdija turpina: ... - "Lai gan ir neapstrīdami, ka doktrīnu nevar noteikt tikai ar Svēto Rakstu liecībām, tās izcelsmi var likumīgi meklēt Bībelē, nevis "drošu rakstvietu" vai metafizisku principu atrašanas nozīmē, bet gan tāpēc, ka Bībele ir autoritatīvs pieraksts Dieva izpirkšanas

attiecībās ar cilvēci ... Tas, ko Svētie Raksti stāsta par Dieva darbību mūsu starpā, kas tiek atzīta ticības apliecībās un tiek svinēta liturģijā, ir vēlākās trīsvienīgās mācības avots."(Turpat).

Arī šajā gadījumā enciklopēdijā, tāpat kā lielākajā daļā trinitāristu viedokļos, tiek stāstīts, kā tiek pieņemta pati Trīsvienības doktrīna, un arī apgalvots, ka tās avots ir Bībele. Tas pats tika teikts A. V. Ārgila rakstītajā grāmatā "Dievs Jaunajā Derībā": ... - "Pilnībā attīstītā kristīgā mācība, ka Dievs ir trīs Personas vienā Dievībā, Jaunajā Derībā nav tieši izteikta. Bet viņas vārdos par Tēvu, Dēlu un Svēto Garu var atrast to, ko var saukt par šīs mācības pirmajiem aizmetņiem." (A. V. Ārgils, Dievs Jaunajā Derībā, 173. lpp., Nodaļa "Trīsvienības izcelsme Jaunajā Derībā")

Jaunā Katoļu Enciklopēdija izskaidro to pašu patiesību šādā veidā: ... - "Vecajā Derībā Svētās Trīsvienības doktrīna netiek mācīta. Jaunajā Derībā senākās liecības atrodamas Pāvila vēstulēs, īpaši 2. Kor.13:13 un 1. Kor.12:4-6)." (New Catholic Encyclopedia, 14. sējums, 306. lpp., "Trīsvienība, svēta "(Bībelē))

Šeit ir tieša Trīsvienības doktrīnas noliegšana Vecajā Derībā. Tas notiek pat tad, ja daži trinitāristi apgalvo, ka tam ir pierādījumi. Nemiet vērā, ka Jaunās Derības teiktais nav pati Trīsvienības doktrīna, bet gan tās "liecība". Kā mēs tagad redzēsīm, tas pats tiek teikts par šo mācību, kas ir ietverta Evaņģēlijos. Enciklopēdija turpina: ... - "Evaņģēlijos Trīsvienības liecība ir skaidri atrodama tikai kristību deklarācijā." (Turpat)

Tas ir ļoti ievērojams paziņojums, jo īpaši tāpēc, ka to teica Romas Katoļu Baznīca. Tas ir tāpēc, ka viņi uzskata, ka mācība par Trīsvienību ir viņu konfesionālās ticības (arī kristietības) galvenā ticība. Ievērojiet, ka tieši Mateja 28:19 ir tikai "liecība", nevis pati Trīsvienība. Šis ir vienīgais Rakstu teksts, kurā Tēvs, Dēls un Svētais Gars (Parādība) kopā tiek minēti kā tādi. Tādējādi mēs varam redzēt, ka pat Romas Katoļu Baznīca atzīst, ka Trīsvienības doktrīna ir tikai iedomājama doktrīna, nevis tā, kas ir skaidri izteikta Svētajos Rakstos.

Laikrakstā "The Australasian Record" 1959. gadā Harijs V. Lovs rakstīja par Sabata skolas stundu tā paša gada 11. jūlijā (tas bija nodaļā "Trīsvienība vienotībā"): ... - "Trīsvienība" nav Bībeles vārds, un Svētajos Rakstos nav dota teoloģiska definīcija šim terminam." (Harijs V. Lovs, The Australasian Record, 1959. gada 15. jūnijs, Sabata skolas stunda "Dieva neparastā un noslēpumainā daba")

Kāda patiesība. Tad viņš piebilst: ... - "Tomēr doktrīna ir skaidri izteikta. Inkarnācija, jaunavas dievišķā Dēla dzemdēšana bija kristīgās Trīsvienības doktrīnas pamatā. Apustuļi, sekojot Jēzus paraugam Viņa kristību formulā (Mat. 28:19), trīskāršos vārdus iekļāva tipiskā Jaunās Derības svētībā: "Kunga Jēzus Kristus žēlastība un Dieva mīlestība un svētā Gara sadraudzība lai ir ar jums visiem!"(2. Kor.13:13). Dievs Tēvs (2. Kor. 1: 3; Ef.4: 6), Jēzus kā Dēls (Mat. 3:17; Jāņa 1: 1, 14), Gara dievišķība (Apustuļu darbi 13: 2,4,9; Rom.8:26, 27; 1.Kor.3:16) ir Jaunās Derības pamatmācības. Kā arī skatīt 1.Kor.6:11, kurā teikts, ka mazgāšana, svētdarīšana un taisnošana nāk "Tā Kunga Jēzus Kristus un mūsu Dieva Gara vārdā". (Turpat)

Šeit jānorāda, ka paziņojums "Tēvs, Dēls un Svētais Gars" nav doktrīna par Trīsvienību. Tas ir daudz sarežģītāk nekā kā tikai doktrīna. Ievērojiet, kā H. Lovs izskaidro "Dievišķo Tēvu" un Kristu "Dievišķo Dēlu".

Trīs gadus vēlāk, runājot par trim dievības personām (tas atkal bija nodaļā "Sabata skolas nodarbību atbalsts"), tajā pašā publikācijā bija teikts: ... - "Izteicienu" Dievība "bieži lieto, lai apzīmētu Dievu Tēvu, Dievu Dēlu un Dievu Svēto Garu kopumā. Pats vārds ir angļu valodas termins, kas nozīmē "dievišķība" vai "dievišķā daba", "dievišķā būtība", "dievišķība". Dievība tiek izmantota kā "dievības" ekvivalents, kad tā norāda uz Dieva kvalitāti, stāvokli un cieņu. Arī Dieva mācību dažreiz sauc par Trīsvienības mācību. (1. Pētera 1: 2.) Ticība Dievam, Trīsvienībai ir baznīcas galvenā ticība." (The Australasian Record, 1962. gada 19. marts, Sabata skolas mācību atbalsts)

Šīs diskusijas par trīsvienību neveiksmīgākā daļa ir tā, ka, šajā paziņojumā ir vārdu sajaukums. Tas ir tāpēc, ka vārdi "Dievība" un "Trīsvienība" tiek izmantoti tā, it kā tie nozīmētu vienu un to pašu. Tas ir tālu no patiesības. Vārds "trīsvienība" attēlo Dieva jēdzienu "trīs-vienā", bet dažādie grieķu vārdi, no kuriem atvasināta "Dievība" (KJV), to nedara. Šajos grieķu vārdos nekas neliecina par šo "trīs-vienā" jēdzienu. Viņiem vienkārši jāpiemēro dievišķība un nekas cits. Tas nozīmē, ka bieži lietotā frāze "Dievība vai Trīsvienība" ir maldinoša.

Raksta turpinājums: ... - "Šai lieliskajai tēmai ir daži aspekti, kuriem vajadzētu palikt par neizskaidrojamu pestīšanas noslēpuma daļu. Cilvēka prāts nevar pārliecinoši izskaidrot dievišķā un cilvēciskā savienosanos Kristū. Ir arī noslēpumi, kas saistīti ar Tēva un Dēla attiecībām, kurus cilvēki nespēj saprast. Starp tiem pastāv mūžīga un absolūta saikne, kas eksistē no mūžības. Mēs to nevaram saprast." (Turpat)

Tā ir taisnība. Attīstot šo pētījumu, mēs redzēsīm, ka Elena Vaita teica apmēram to pašu. Ja mēs nevaram saprast šo Dieva personību attiecību vienotību, kā mēs varam izdomāt tādu mācību kā Trīsvienības doktrīna, un mēģināt to izskaidrot? Mēs redzēsīm arī to, ka šajā vienotībā, tāpat kā iepriekšējā rindkopā, Elena Vaita piemin tikai Tēvu un Dēlu. Viņa nepiemin Svēto Garu. Tā rīkojās mūsu pionieri. Tas notika tāpēc, ka, lai arī viņi sāka uzskatīt Svēto Garu par individuālu izpausmi, viņi neuzskatīja Viņu par personu, kura ir tieši tāda pat kā Dievs un Kristus. Tas ir kaut kas cits un mēs to izpētīsim vēlāk.

Rakstā ir izdarīti secinājumi par trim Dievības personām: ... - "Šī ir nespekulatīva doktrīna, kas neatļauj "privātu interpretāciju" vai cilvēku secinājumus, kas pārsniedz atklāto. Tās vitālā nozīme cilvēka pestīšanai neļauj spekulēt." (Turpat)

Piezīme, ka trīsvienība ir "nespekulatīva doktrīna" ir nepareizs apgalvojums. Tā nav pieminēta nekur Rakstos. Ja tas tiktu norādīts, problēmu būtu mazāk. Tas tiešām ir tīri "spekulatīvs" apgalvojums. Pie tam mūsu pestīšana nav atkarīga no šīs pārliecības. Tāpēc sakot, ka tas ir "vitāli" svarīgi cilvēka glābšanai, es to vienkārši sauktu par iebiedēšanas taktiku. Cilvēka pestīšana nav atkarīga no ticības trīsvienībai. Šī ir tikai "domājama" doktrīna.

Kad Vadijs Farags bija evaņģēlists Nīlas savienībā, viņš uzrakstīja rakstu ar nosaukumu "Ko jūs domājat par Kristu?" Tas tika publicēts "Ministry" žurnālā. Šajā rakstā viņš daudz runāja par trīsvienību. Mēs citēsim šo rakstu vēlreiz nākamajās nodaļās. Izmantojot savdabīgas paralēles, ka musulmanis tic vienam Dievam, jo tic Korāna iedvesmai, V.Farags rakstīja:

... - „Tāpat tie, kas tic Trīsvienības mācībai, to dara tāpēc, ka Inspirācija māca šo doktrīnu. Mums nav jāpierāda Trīsvienība; mums atliek tikai pierādīt Bībeles iedvesmu un pēc tam pieņemt atklāto ledvesmotās grāmatas mācību. Ierobežotam cilvēkam bez atklāsmes palīdzības būtu neiespējami izdarīt jebkādas secinājumus par Dieva būtību, neatkarīgi no tā, vai Viņš ir viena persona, vai arī Viņš ir viens Dievs no trim personām." (Wadi Farag, Ministry, 1961. gada novembris, "Ko jūs domājat par Kristu")

Interesanti, ka raksta sākumā V.Farags izteica šādu novērojumu: ... - "Gan tie, kas apgalvo, ka ir neloģiski, ja Dievam ir Dēls, gan tie, kas domā, ka, ja Dievam ir Dēls, un tas varētu attiecīgi nozīmēt, ka Viņam ir jābūt sievai, ir ar aprobežotu domāšanu, savā prātā ierobežojot vārda "Dēls" nozīmi. Jāatzīst, ka zināšanas un izpratne par cilvēku idejām ir atkarīga no lietotajiem vārdiem. Patiesībā ir neiespējami attēlot attiecības starp trim Dievišķajām personībām, izmantojot kādu no mūsu vārdu krājuma aptuveni piecsimt tūkstošiem (50reiz10⁵) vārdu. Visticamāk, ja vidusmēra cilvēks lietotu aptuveni 500 miljardu (50reiz10⁹) vārdu leksiku (attiecīgi viņa izpratne tiktu proporcionāli 1000 reizu paplašināta), tad Inspirācija būtu izmantojusi citu terminu nevis "Dēls", lai attēlotu Kristus brīnišķīgās attiecības ar Dieva pirmo personu." (Turpat) ...

... - "Pieņemot doktrīnu, ka Kristus bija Dieva Dēls, mēs nepieņemam faktu, ka Dievam bija sieva; mēs pieņemam tikai to, ko atklāsme saka par Dievību. Šī doktrīna, kaut arī nesaprotama, jo tai nav analogu mūsu galīgajā pieredzē, tomēr noteikti nav pretrunā pati ar sevi." (Turpat).

Ir skaidrs, ka 1961. gadā SDA joprojām ticēja, ka Kristus savā pirmseksistencē patiešām bija Dēls. Trīs gadus vēlāk, 1964. gada novembrī, žurnālā "Ministry" R.M.Johnston, kurš tajā laikā bija Bībeles skolotājs Korejas Savienībā, rakstīja: ... "Termins "Trīsvienība" Bībelē nav sastopams nekur. Bet doktrīna pastāv - šis secinājums ir neizbēgams." (R. M. Džonstons, Ministry, 1964. gada novembris, Ko mēs varam zināt par Svēto Trīsvienību?)

Arī šoreiz ne visi tam piekrīt. Turpinājumā viņš teica: ... - "Lai gan ir taisnība, ka uzticamākajos Bībeles rokrakstos nav atrodama formāla doktrīna, tomēr Svēto Rakstu salīdzināšana ar Svētajiem Rakstiem padara nederīgu jebkādu pretēju mācību." (Turpat)

Pievērsiet īpašu uzmanību Džonstona teiktajam. Viņš saka, ka trīsvienības doktrīna ir paslēpta, ja "Svētos Rakstus salīdzina ar Rakstiem". Gandrīz visas doktrīnas tiek formulētas šādā veidā. Tas ietver "svētdienas ievērošanu", "dvēseles nemirstību", "vienmēr degošu eļļu" un tā tālāk. Tāpēc šis apgalvojums pats par sevi neko nepierāda. Protams, tas, kas teikts Rakstos, padara tādu Dieva izpratni kā "Trīsvienības" doktrīna "nepamatotu". Visā Elenas Vaitas kalpošanas laikā SDA baznīca noraidīja Trīsvienības doktrīnu. Burtiski sakot, desmitiem tūkstošu cilvēku nekad nebūtu varējuši noticēt, ka viņu alternatīvā pārliecība ir nepareiza.

Pēc tam Džonstons paziņoja: ... - "Daudzas nenoliedzamas doktrīnas balstās uz mazāk plašiem un netiešiem Bībeles pierādījumiem nekā Trīsvienības doktrīna. Galu galā Bībelē mēs nevaram atrast nevienu

oficiālu argumentu par Dieva esamību - tāpēc mums ir jāvērsas pie sistemātiskajiem teologiem un filozofiem. Drīzāk Viņa eksistence tiek uzskatīta par pašsaprotamu bez jebkādiem oficiāliem pierādījumiem, kuri tiek uzskatīti par nepieciešamiem; un pretējas idejas tiek vienkārši noraidītas kā neprātīga grēka auglis. Tāpat ir ar Trīsvienības doktrīnu." (Turpat)

Tas ir ļoti vājš arguments. Es arī teiktu, ka ne visi uzskata, ka Trīsvienības doktrīnas noliegšana ir "grēka auglis", un viņu ticībai "formāls pierādījums" nav tas, kam vajadzētu ticēt. Protams, trīsvienības aizstāvji neteiks, ka viņu uzskati būtu "vienkārši jānoraida kā dumji", un viņi nekad nesauks tos par nepieņemamiem. Teikt, ka jebkura doktrīna, kas ir pretrunā ar trīsvienību, ir "nepārliciecināma", kā šeit apgalvo Džonstons, ir viens milzīgs nepareizu faktu izklāsts.

Lieki piebilst, ka ne visi tic Džonstona apgalvojumu patiesumam. Pētījums, kuru jūs tagad lasāt, to atkārtos vēl un vēl. Turpinājumā mēs aplūkosim cilvēka domas, par kurām es jūsmoju grāmatā, kuru viņš uzrakstīja par Trīsvienības doktrīnu. Tas ir nelaiķis Edmunds J. Fortmans, kurš apmēram 40 gadus bija jezuītu skolotājs.

Filosofiski pamatojumi pret evaņģēliju.

E.J.Fortmana grāmatu sauc "Trīsvienīgais Dievs". Būdam jezuīts, Fortmans uzskatīja Trīsvienības doktrīnu par kristīgās ticības centrālo mācību, taču viņš arī uzskatīja, ka šī mācība nav tā novērtēta kā tam vajadzēja būt. Esmu pārliecināts, ka daudzi trinitārieši domā tāpat. Savas grāmatas ievadā viņš teica, ka trīsvienības doktrīnai ir "brīnišķīga vēsture" un ka tā varēja rasties tikai no "dievišķās atklāsmes" (bet tā nav izteikta Svētajos Rakstos), viņš uzdod ļoti vienkāršu jautājumu: ... - "Ko Vecā Derība mums saka par Dievu?" (Edmunds J. Fortmans, *Trīsvienīgais Dievs, Ievads, XV lpp., 1972.*)

Tad Fortmans par Veco Derību rakstīja: ... - "Tā mums saka, ka ir viens Dievs, brīnišķīgs dzīves, mīlestības, taisnības, spēka, godības un noslēpuma Dievs, kurš ir visa Visuma radītājs un pavēlnieks, kurš ir dziļi noraizējies par sīko Izraēla tautu. Viņš mums stāsta par Savu Vārdu, Gudrību, Mesijas Garu, kuru Viņš sūtīs, kā Cilvēka Dēlu un Nākamo Ciešanu Kalpu." (Turpat)

Pie tam viņš arī atzīst: ... - "Tā mums neko nepasaka atklāti, kā arī nerada akūtu nepieciešamību pēc Trīsvienīgā Dieva, kurš ir Tēvs, Dēls un Svētais Gars ". (Turpat)

Pat būdam dedzīgs trīsvienības doktrīnas atbalstītājs, Fortmans atzīst, ka nekur Vecajā Derībā netiek netieši atklāts, ka Dievs ir trīsvienība, nemaz nerunājot par to tieši. To pašu viņš saka arī par Jaunās Derības rakstiem.

... - "Ja mēs kopā ņemam Jaunās Derības autorus, viņi mums pateiks, ka ir tikai viens Dievs, Visuma radītājs un pavēlnieks, kurš ir Jēzus Tēvs. Viņi sauc Jēzu par Dieva Dēlu, Mesiju, Kungu, Pestītāju, Vārdu, Gudrību. Jaunās Derības autori Viņam piešķir dievišķās radīšanas, pestīšanas un tiesas funkcijas. Dažreiz viņi Viņu tieši sauc par Dievu." (Turpat)

Tad viņš saka, ko Jaunās Derības autori runā par Svēto Garu: ... - "Viņi nerunā par Svēto Garu tik pilnīgi un skaidri kā par Dēlu, bet dažreiz viņi vienādo Viņu ar Tēvu un Dēlu un nostādot Garu vienā līmenī ar Viņiem, kas attiecās uz Viņu dievišķumu un individualitāti." (Turpat)

Arī tas ir ļoti taisnīgi. Raksti nav tik informatīvi par Svēto Garu kā par Dēlu. Iespējams, tāpēc gadsimtu gaitā ir bijis tik daudz strīdu par šo noslēpumaino Dievišķo izpausmi. Sakot, ka Jaunā Derība nodrošina to, ko viņš sauc par "trīsvienības pamatplānu un trīsvienības formulējumu", Fortmans sacīja:

... - "Viņi [Jaunās Derības autori] nesniedz mums formālu vai noformulētu Trīsvienības doktrīnu, nav skaidras mācības, ka vienā Dievā ir trīs vienādas dievišķās personības. Bet tie mums dod datus elementārai trīsvienībai, uz kuru pamata var noformulēt šādu formālu mācību par Trīsvienīgo Dievu." (Turpat)

Fortmans piekrīt, ka Trīsvienības doktrīna nav atrodama Rakstos. Tāpēc tā vienmēr paliks par cilvēku "izdomātu" mācību. Tomēr viņš saka, ka, kopā ņemot, Svētajos Rakstos sniegtā informācija (dati) patiešām ļauj noticēt, ka Dievs ir Trīsvienība, un ka uz šī pamata tika formulēta Trīsvienības doktrīna. Tā ir trinitāristu izplatīta atzīšanās.

Tomēr, kā redzēsīm vēlāk, es godīgi uzskatu, ka ne visa informācija tiek izmantota šīs mācības formulēšanā. Tas ir tāpēc, ka tā izslēdz iespēju, ka Kristus varētu grēkot – tas ir, ja Viņš grēkotu, Viņš zaudētu

savu mūžīgo eksistenci. Tieši šo pamatojumu aizliedz doktrīna par trīsvienību. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc radās vajadzība Nikajas koncilā noformulēt ticības apliecību. Bija nepieciešams pierādīt, to, ka Kristus nevarēja grēkot un mainīties. Mēs to redzēsīm nākamajās nodaļās, īpaši septītajā un astotajā. Šī ticība riskam ir detalizēti aplūkota arī divpadsmitajā un trīspadsmitajā nodaļā. Apkopojot, ko Fortmans 32. lapp. teica: ... - "Varbūt Jaunās Derības autoriem nav oficiālas Trīsvienības doktrīnas, bet tas nozīmē skaidru mācību, ka vienā Dievā ir trīs vienādas dievišķās būtnes." (turpat, 2. nodaļa, "Jaunās liecība" Derība ar Dievu 32. lpp.)

Fortmans vēl turpina 35. lapp. (tas bija pēc tam, kad pirmajās divās nodaļās bija izskaidrots, ko Svētie Raksti saka par Tēvu, Dēlu un Svēto Garu): ... - "Bībeles Dieva liecība, kā mēs redzējām, nesaturēja formālu vai noformulētu Trīsvienības mācību, vai kaut kādu citu skaidri saprotamu mācību, ka vienā Dievā ir trīs vienādas dievišķas personības. Drīzāk tajā bija dati, no kuriem varētu formulēt šādu mācību. Bija nepieciešami trīs gadsimti Bībeles Dieva liecību pakāpeniskai asimilācijai, pirms tika sasniegta dogma par vienu Dievu trīs dažādās Personās." (Turpat, "Trīsvienīgais Dievs agrīno kristiešu baznīcā", 35. lpp.)

Ir patiesība, ka Trīsvienības doktrīnu noformulēja tikai mūsu ēras 4. gadsimtā, kas nozīmē, ka tā nebija Kristietības sākotnējā ticība. Tā tika noformulēta tad, kad izveidotā kristīgā baznīca nosliecās uz atkrišanu.

Lieliska mācība, ko sagroza spekulācijas (nav SDA viedoklis).

Semjuelu Spīrsu var raksturot kā ne-ortodoksālu trinitāristu. Viņš arī nebija SDA. Viņš publicēja rakstu par neprātību ticēt ekstrēmam disputam par ortodoksālās Trīsvienības doktrīnu. To var izlasīt šeit:

[http://theprophetstillspeaks.co.uk/Articles\(others\)/Speararticle.pdf](http://theprophetstillspeaks.co.uk/Articles(others)/Speararticle.pdf)

Tagad mēs aplūkosim dažus Spīrsa izteikumus.

Kā jau iepriekš minējām, 1889. gadā, tātad gadu pēc slavenās Mineapoles konferences, viņa raksts tika publicēts Ņujorkas žurnālā «New York Independent», bet trīs gadus vēlāk, 1892. gadā, tas tika iekļauts SDA Bībeles Studentu Bibliotēkā. Publikācija bija virkne traktātu par Bībeles doktrīnām, kurām ticēja SDA 1880.-o gadu beigās. Fakts, ka Spīrsa raksts tika iekļauts Bībeles Studentu Bibliotēkā, patiešām palīdz parādīt, kā mūsu draudze tajā laikā izturējās pret Trīsvienības mācību. Protams, tas parāda, kas tieši notika saistībā ar izpratni par Dievu, kam SDA patiešām ticēja un ko tajā laikā mācīja. Tas ir tāpēc, ka viņš visiem, kas lasīja šos traktātus, teica, ka tieši tam tic SDA. (jo tas bija mūsu pārliecību skaidrojošs traktāts)

Pievērsiet uzmanību Spīrsa raksta nosaukumam. Tas ir ļoti svarīgi.

Kad raksts tika publicēts «New York Independent», tam piešķīra nosaukumu "Kristus Subordinācija", savukārt, kad tas tika atkārtoti publicēts un iekļauts Bībeles Studentu Bibliotēkā, tam deva nosaukumu "**Bībeles Doktrīna** par Trīsvienību". Ievērojiet manu treknrakstu. Acīmredzot šis virsraksts viņam tika dots, jo tas bija pretrunā ar trīsvienības doktrīnas ortodoksālo versiju, kuru par savējo uzskata daudzas kristīgās konfesijas. Citiem vārdiem sakot, tas bija raksts, kas ir ne-trinitārs - vismaz attiecībā uz ortodoksālo trinitārismu .

Fakts, ka tam tika dots šāds nosaukums, parāda, ka šī raksta mērķis bija aprakstīt to, ko tieši tikai Bībele saka par trim Dieva personiskajām izpausmēm, kas nozīmē neizmantojot ārpus-Bībeles ekstrēmās spekulācijas. Tāpēc 1892. gadā tas tika atkārtoti publicēts un iekļauts Bībeles Studentu Bibliotēkā. Tas atbilda tam, kam Septītās Dienas Adventisti ticēja 1890. gados. Faktiski, salīdzinot ar tradicionālo (ortodoksālo) trinitāro teoloģiju, tā acīmredzami nebija trinitārā. Patiesībā es teiktu, ka pārliecinošais vairākums trinitāristu teiktu, ka tas noteikti bija anti-trinitāri.

Raksta pašā sākumā Spīrs teica: ... - "Bībele nesniedz metafizisku Dieva garīgās vienotības definīciju, bet māca Viņa būtības vienotību pretstatā visiem politeisma veidiem, un arī paredz cilvēka spēju pietiekami skaidri uztvert šo ideju attiecībā uz visiem pielūgsmes un paklausības mērķiem." (Semjuels T. Spīrs, Džordžijas štats, publicēts New York Independent 1889. gada 14. novembrī kā raksts Kristus Subordinācija un Pacific Press 1892. Gadā kā "**Bībeles Doktrīna** par Trīsvienību". Noslēgumā brošūras un traktāti tika iekļauti Bībeles Studentu Bibliotēkā)

Tā tiešām bija taisnība. Svētajos Rakstos nekur nav izskaidrots, kā Dievs pastāv, kaut arī, kā teica Spīrs, Bībele tomēr māca "Viņa būtības vienotību". Šī iemesla dēļ šajā pētījumā teikts, ka nav īpaši saprātīgi domāt par šo vienotību, it īpaši, tā, kā tas tiek darīts Trīsvienības doktrīnā. Būtu arī godīgi jautāt, vai tas tiešām ir

vajadzīgs? Tas ir tāpēc, ka, lai arī tas var būt godprātīgi izdomāts, tomēr šādi pieņēmumi var būt kļūdaini un tāpēc var radīt nopietnus kļūdainus secinājumus. Tas jo īpaši attiecas uz citiem kristīgās ticības aspektiem. Kā teica Spīrs, lai mēs varētu efektīvi (adekvāti) pielūgt Dievu, Svētie Raksti pietiekami atklāj Viņa "garīgo vienotību". Tas ir gandrīz tas pats, ko teica SDA mācītājs Viljams T. Haid. Viņš bija viens no 1966. gada SDA enciklopēdiju veidotājiem.

Zem virsraksta "Dabas nezināmā būtība" viņš rakstīja: ... - "Dieva būtība, kas atsaucās ar cilvēka fizisko dabu – tāpat, no kā Dievs ir veidots, no kā Viņš pastāv, un kā Viņš var būt mūžīgs, nav dota zināt." ([Viljams T. Haid, Adventistu teoloģija, Bībeles teoloģija, 1965](#))

Šeit visa problēma ir pareizi apkopota, jo attiecībā uz Dievišķo būtību - tādā nozīmē, ka ir Dievs un veids, kā Viņš pastāv mūžīgi (runājot metafiziski vai ontoloģiski) - Raksti pilnībā klusē. Autors turpināja: ... - "Noteikti, ka tas būtu ārpus mūsu izpratnes robežām, pat ja tas mums tomēr tiktu atklāts." ([Turpat](#))

Arī šis apgalvojums ir ļoti patiess. Mūsu cilvēciskā izpratne ir ļoti ierobežota, it īpaši, ja runa ir par garīga rakstura lietām. Dažreiz mums ir grūtības saprast, pat to ko Dievs ir atklājis, nemaz nerunājot par mēģinājumu iedziļināties lietās, par kurām Viņš ir izvēlējis klusēt. Tas ir arī netieši saistīts ar Trīsvienības doktrīnu. Kā mēs redzēsim vēlāk šajā nodaļā - un mēs uz to atsauksimies vairākas reizes visā pētījumā – šie V.T.Haida izteiktie viedokļi bija praktiski tādi paši kā Elenas Vaitas paustie, lai gan viņa to izteica nedaudz savādāk nekā viņš to darīja šeit.

Atgriežoties pie Spīrsa un viņa raksta - pēc tam, kad viņš parādīja, ko tieši pati Bībele runā par trim Dievišķajām izpausmēm, viņš turpināja, sakot: ... - "Tikai tad, kad cilvēki domās dodas ārpus Bībeles un ārpus tās cenšas būt gudrāki, nekā tie varētu būt, rodas grūtības; un tad tās tiešām rodas kā pārmetumi viņu pašu stulbumam." ([Semjuels T. Spīrs, Džordžijas štats, publicēts New York Independent 1889. gada 14. novembrī kā raksts Kristus Subordinācija un Pacific Press 1892. Gadā kā "Bībeles Doktrīna par Trīsvienību". Noslēgumā brošūras un traktāti tika iekļauti Bībeles Studentu Bibliotēkā](#))

Šeit Spīrs iebilst pret trīsvienības galējiem pieņēmumiem. Pēc tam viņš nonāca pie secinājuma par trim Bībelē atklātajām Dievišķajām individualitātēm (viņa secinājumi bija pretrunā ar Trīsvienības doktrīnu): ... - "Tad krāšņā doktrīna kļūst par viņu neizpratni un viņus iedzen pašu radītajās neskaidrībās. Viņiem vairāk jātic un mazāk jādomā." ([Turpat](#))

Kā saka Spīrs, šī "krāšņā doktrīna" ir tieši tāda, kā tikai Bībele runā par trim Dieva izpausmēm (raksturu). Ja visi ticētu tikai tam (ne vairāk un ne mazāk), tad noteikti starp kristiešiem, it īpaši SDA vidē, būtu daudz lielāka vienotība. Spīrs nebūdam SDA, visticamāk, neņēma vērā Elenas Vaitas rakstīto un teikto, bet tas ir saprotami.

Spekulācijas nav drošas.

Pirms trīsdesmit gadiem, 1858. gadā, Viljams Boardmans grāmatā ar nosaukumu "Augstākā kristīgā dzīve" rakstīja par to, ko viņš sauc par Svētās Trīsvienības personībām: ... - "Nenopietnība šajā jautājumā robežojas ar zaimošanu. Šī ir svēta zeme. Ikviens, kurš uzdrošinās tur doties, to var iet vienīgi ar basām kājām un zemu noliecot neapsegto galvu. Spekulācijas arī šeit ir pilnīgi nevietā, tās ir nedrošas un nav "rakstā" izmantotās tintes vērtas. Cilvēka saprāta gaismeklīm ir pārāk vāja gaisma, lai mūs vadītu pa dažāda veida dziļiem dievišķās esības noslēpumiem un, lai atklātu dievišķās izpausmes un darbības metodes. Kas ir Dievs, zina vienīgi Dievs. Un tikai Dievs var pateikt cilvēkam, ko viņš var uzzināt par pašu Dievu, it īpaši par Dievišķajām personībām un viņu attiecībām savā starpā un ar mums." ([Viljams Boardmans, Augstākā kristīgā dzīve, II daļa, kā tas tiek sasniegts, 99.-100. Lpp., I nodaļa, Man: Ko es tad daru?](#))

V.Boardmans, tāpat kā Spīrs, šķiet daudz neaizrāvās ar spekulācijām par Trīsvienības doktrīnu, lai gan, kā mēs redzēsim vēlāk, Elena Vaita nosodīja trīs-vienā pieņēmumus, kurus viņš izmantoja savā grāmatā, lai aprakstītu Dieva dabu. Tam vajadzētu pateikt kaut ko ļoti svarīgu.

V. Boardmans noslēgumā secināja: ... - "Atklāsmei vajadzētu būt mūsu ceļvedim. Izņemot to, ko atklājis Dievs, mēs neko citu nezinām. Svētais vārds ir visa gaisma, kas mums ir šajā jautājumā." ([Turpat](#))

Kā mēs tagad redzēsim, tas ir gandrīz tas pats, ko teica Elena Vaita.

Skaidrs brīdinājums.

1900. gadu sākumā, kad krīze izpratnē par Dieva būtību SDA bija visaugstākajā līmenī (mēs to pilnīgāk izpētīsim nākamajās nodaļās), Elena Vaita plaši rakstīja par nepareizajiem uzskatiem, kas tika izteikti gan par Dievu, gan Kristu. Kā mēs tagad redzēsim, viņa arī rakstīja par neprātību apspriest tos aspektus, kurus Dievs attiecībā uz savu būtību ir izvēlējis apslēpt (klusēt).. Delegātiem "Lake Union konferencē Berrien Springsā" 1904. gadā viņa teica: ... - "Ir lietas, par kurām mums vajadzētu spriest, un ir citas lietas, kuras mums nevajadzētu apspriest. Attiecībā uz Dievu - kas Viņš ir un kur Viņš ir - klusēšana ir daiļrunība. Kad jums rodas kārdinājums runāt par to, kas ir Dievs, klusējiet, jo, sākot runāt par to, jūs Viņu atstāsiet novārtā." (Ellen G. White, *Spreidīši un sarunas*, 1. sējums, *Mūsu ticības pamats*, MS 46, 1904, MS., 900. izdevums)

Tas ir gandrīz tas pats, ko V.Boardmans teica (skat. [Iepriekš](#)).

... - "Mūsu kalpotājiem jābūt ļoti uzmanīgiem, lai nekonfliktētu ar Dieva personu. Tas ir objekts, kuram viņiem nevajadzētu pieskarties. Tas ir noslēpums, un ienaidnieks noteikti ievēdīs maldos tos, kas konfliktā iesaistās. Mēs zinām, ka Kristus parādījās personīgi, lai atklātu Dievu pasaulei. Dievs ir persona un Kristus ir persona." (Turpat)

Neatkarīgi no tā, kā Dievs pastāv, vienīgais, ko Elena Vaita atkārtoti uzsvēra (redzēsim, ka viņa to uzsvēra visā SDA izpratnes par Dievu krīzes laikā), bija tas, ka nevajadzētu aizmirst to, ka "Dievs ir persona, un Kristus ir persona." Kāpēc viņa to darīja, redzēsim nākamajās nodaļās.

Ievērojiet šādus Elenas Vaitas vārdus: ... - "Par Kristus Vārdu runā kā par" Viņa Tēva godības un Viņa personības Tēla spožumu."(turpat)

Kas attiecas uz to, ko Svētie Raksti saka par Kristu, tas ir ārkārtīgi svarīgi. Šī ir atsauce uz Ebr.1:3.

Tikai atklāsme.

Spekulācijas ne vienmēr var būt nepareizas pašas par sevi, taču jums jāapzinās briesmas. Tieši tāpēc, pārdomājot par lietām, par kurām Dievs ir izvēlējis klusēt, it īpaši attiecībā uz savu būtību, daudz labāk ir ievērot robežas tam, ko Viņš ir izvēlējis atklāt. Būtu arī jāatzīst, ka zināmā mērā spriešana par lietām, kuras Dievs nav atklājis, ir līdzīga augstprātībai. Tādējādi mums, SDA, jābūt ļoti uzmanīgiem attiecībā uz to, ko mēs uzskatām par patiesību. Kā teikts Svētajos Rakstos: ... - "Noslēpumainās lietas visas pieder Tam Kungam, mūsu Dievam, bet atklātās lietas mums un mūsu bērniem mūžīgi - pildīt visus šīs bauslības vārdus." (5. Mozus 29:29.)

Kā jau iepriekš minēts, Trīsvienības doktrīna pestīšanai nav nepieciešama. Ja būtu nepieciešams, Dievs to būtu atklājis. Patiesībā Viņš neko par sevi nav atklājis kā par vairāku personu trīsvienību; - vienīgi tikai to, ka Viņš un Kristus ir divas atsevišķas personas.

... - "Vis ir atklāts Dieva Vārdā, kas attiecas uz cilvēku glābšanu, un, ja mēs ņemsim šo vārdu un sapratīsim pēc iespējas labāk, Dievs mums palīdzēs to saprast." (Elena Vaita, *Spreidīši un sarunas*, 1990. gada 1. sējums, "The Minister's Relationship to God's Word", spreidīšis, kas tika pasludināts SDA draudzē Des Moines, Aiovas štatā, 1888. gada 1. decembrī, 2. teksts Timotejam 4: 1–11.)

Spekulācijas nav vajadzīgas un ir pat bīstamas.

"Izpratnē par Dieva būtību" krīzes vidū nodaļā "Viltus un patiesas zināšanas par Dievu - spekulatīvas teorijas" Elena Vaita uzrakstīja šos vārdus (tas notika pēc 5. Moz. 29:29 citēšanas): ... - Atklāsme, ko Dievs ir devis savā Vārdā, ir domāta mūsu izpētei. Mēs varam censties to saprast. Bet mēs nedrīkstam pārsniegt to. Augstākais intelekts var sevi nomocīt, kamēr tas tiks pilnībā nogurdināts spriedumos par Dieva būtību; bet pūles būs neauglīgas." (Ellen G. White, *Iecības* 8. sējums, 279. lpp., *Būtiskās zināšanas*)

Visticamāk Elena Vaita šeit domāja, gan spekulācijas par trīsvienības doktrīnām, gan arī citus pieņēmumus par Dievu. Protams, viņa par to zināja. Par savām pārdomām viņa rakstīja: ... - "Mēs nevaram atrisināt šo problēmu. Neviens cilvēka prāts nespēj saprast Dievu. Neļaujiet ierobežotam cilvēkam mēģināt Viņu interpretēt. Neļaujiet nevienam nodoties spekulācijām par Viņa dabu." (Turpat)

Secinājums bija - diezgan neizbēgams: ... - "Šeit klusums ir daiļrunība. Visaugstākais ir pāri diskusijām." (Turpat)

Pats par sevi saprotams, ka Elena Vaita savās piezīmēs atsaucās uz pārdomām par Dieva būtības izpratni (vai, kā daži saka, trīsvienību), kas 1900. gadu sākumā caurstrāvoja SDA. Lai gan viņa saprata, ka starp Dievu un Kristu valda zināma vienotība, un kaut arī viņa teica, ka tas cilvēka prātam nav saprotams, Elena Vaita pauž šādu viedokli: ... - "Patiesības gaisma un godība ir tajā, ka Kristus bija viens ar Tēvu, pirms tika likts pasaules pamats. Tā ir gaisma, kas spīd tumšā vietā, padarot to spožu ar patieso dievišķo godību. Šī patiesība, kas pati par sevi ir bezgalīgi noslēpumaina, izskaidro citas noslēpumainas un citādi neizskaidrojamas patiesības, kamēr pati tā ir noglabāta kā dārgums nepieejamā un neizskaidrojamā gaismā." (Elena Vaita, *The Review and Herald*, 1906. gada 5. aprīlis, "Vārds tapa miesa")

Pirmkārt, ņemiet vērā, ka Elena Vaita šajā vienībā neiekļāva Svēto Garu. Visas kalpošanas laikā SDA neuzskatīja, ka Svētais Gars ir līdzīgs Dievam un Kristum. Tas notika pat pēc tam, kad Elena Vaita bija akcentējusi, ka Svētais Gars pats par sevi ir individualitāte. Mūsu pionieri uzskatīja, ka Svētais Gars ir gan Dieva, gan Kristus personīga klātbūtne, kad Viņi abi nav fiziski klāt. Līdz 1900. gadu sākumam SDA uzskatīja, ka Svētais Gars ir pats Dievs un Kristus kā visuresoša – pie tam Dievišķa izpausme.

Ņemiet vērā, ka attiecībā uz šo vienotību, lai kāda tā arī būtu, Elena Vaita teica, ka tā ir "nepieejama un nesaprotama". Tas var būt saistīts vienīgi ar mūsu cilvēcisko izpratni par to. Jāatzīmē, pie tam tas ir ļoti svarīgi, ko viņa teica, ka tas izskaidro "noslēpumainas un citādi neizskaidrojamas patiesības". Es domāju, ka vairāk nekā jebkas cits tas bija saistīts ar to, kā Dievu Tēvu un Dēlu varētu saukt par vienu Dievu. Pie šī apgalvojuma mēs atgriezīsimies vēl dažas reizes, jo pats par sevi saprotams, ka tas ir ļoti svarīgi mūsu pētījumiem.

No iepriekš minētā mēs varam redzēt, ka nedz Svētajos Rakstos, nedz Ellenas Vaitas publikācijās Dievs neko neatklāja par savu eksistenci kā trīs-vienā, vismaz ne tā, kā to piedāvā trīsvienības doktrīna. Tāpēc jāsaprot, ka ticēt šai mācībai neatkarīgi no tā, kā tā tiek izskaidrota, ir tīra spekulācija. Mēģinot pierādīt, ka tā ir patiesība, kā esmu redzējis, kā daudzi to mēģina izdarīt, cilvēkiem ir ļoti nepieciešams nebeidzams izskaidrojumu cikls.

Es uzskatu, ka uz šādiem paskaidrojumiem atsaucās E.J.Wagoners, aizstāvot SDA anti-trinitāro ticību Kristus Dievišķībai. (ņemiet vērā, ka tas notika 1889. gadā, gadu pēc Mineapoles konferences un tajā pašā dienā, kad Semjuela Spīrsa raksts tika publicēts *New York Independent*): ... - "Mums nav teorijas, kas to atbalstītu, un tāpēc noformulēta viedokļa vietā, mēs vienkārši citēsim Dieva vārdu un pieņemsim tajā teikto." (EJ Wagoner, *Laika zīmes*, 1889. gada 25. marts, raksts "Kristus dievišķība")

Tas ir tieši tāpat, kā Semjuels Spīrs savā rakstā piedāvāja labāko veidu, kā rīkoties tālāk (skat. iepriekš). Par nožēlu, SDA publikācijā "Trīsvienība", apakšvirsrakstā "Bībele mūsu galvenā autoritāte" (tas bija grāmatas ievadā) tiek izmantots citāts: ... - "Šīs grāmatas autori SDA baznīcas "Pionieru garā" stingri ievēro šādu pārliecību: ja mēs nevaram atbalstīt kādu mācību ar Bībeles viedokli, tad mēs to nevēlamies nemaz. Mēs pazemīgi uzņemamies šo projektu Džona Nevina Endrjūsa (1829–1883), viena no mūsu spējīgākajiem zinātniekiem "Pionieru garā" iedvesmotiem, kurš iesaucās: "Es iztirgošu tūkstoš kļūdas par vienu patiesību." (Trīsvienība, *Vudro Vaidens un Rīvss*, ievads, "Bībele ir mūsu galvenā autoritāte", 11. lpp.)

Džons Nevins Endrjūss patiešām bija viens no mūsu izcilākajiem teologiem (varbūt labākajiem), taču, tāpat kā visi pārējie SDA pirmie Pionieri, viņš arī bija stingri anti-trinitārs. Trīsvienības doktrīnas noraidīšanas iemesls bija tas, ka, pēc viņa domām, šo doktrīnu nevarēja apstiprināt Svētie Raksti. Viņš pat teica, ka tas grauj Dieva personību. Es saku, ka bija žēl (par nožēlu) tāpēc, ka Trīsvienības rakstnieki izmantoja tieši viņa paziņojumu (kā norādīts iepriekš). Pie tam viņi to darīja, lai radītu pārliecību, ka Svētie Raksti atbalsta trīsvienības doktrīnu.

1855. gadā Dž.N.Endrjūss rakstīja: ... - "Šī doktrīna [trīsvienība] iznīcina Dieva personību un Viņa Dēlu Jēzu Kristu, mūsu Kungu. Apkaunojoši zemiskais veids, kā tā tika uzspiesta baznīcai un to var aplūkot baznīcas vēstures lappusēs, vajadzētu likt ikvienam šīs doktrīnas atbalstītājam nosarkt." (Dž.N.Endrjūss, *The Review and Herald*, 1855. gada 6. marts, *Babilonas krišana*)

Vārdu sajaukšana.

Septītajā, astotajā un devītajā nodaļā mēs aplūkosim 4. gadsimta domstarpības, kas galu galā noveda pie sākotnējās Trīsvienības doktrīnas veidošanās, it īpaši attiecībā uz to, kā tā tika izveidota par ticības apliecību. Mēs redzēsim, ka tas patiešām bija "vārdu karš" – tiešām "vārdu karš", kas mēģināja izskaidrot un definēt Dievu.

1897. gadā A.T.Džonss publicēja rakstu sēriju ar nosaukumu "Kā tika izveidota Katoļu ticības apliecība". Kā daudzi saprot, Trīsvienības doktrīna ir kļuvusi par Romas Katoļu Baznīcas galveno ticību. Piektajā rakstā ar nosaukumu "Lielā Trīsvienības diskusija" (ar tēmu "MĒĢINĀJUMS IEVIETOT DIEVU FORMULĀ") viņš rakstīja par pretrunām Nikajas koncilā (325. gadā). Šeit ir mēģināts definēt ontoloģiskās attiecības, kas pastāv starp Tēvu un Dēlu. Kā skaidroja Džonss, neviena no debašu pusēm nešaubījās par trīsvienības esamību, bet problēma bija, kā to izskaidrot.

Pēc sarunas par to, kā radās debātes par ierosinātajiem vārdiem, lai izskaidrotu, vai Kristus ir no vienas un tās pašas Tēva būtnes vai no citas vielas - šie divi vārdi bija "Homousion and Homoiousion" -, Džonss rakstīja par šo apjukumu: ... - "Un savādāk tas nevarēja būt, jo tas bija "ierobežotā cilvēka" mēģinājums izmērīt, analizēt un pat sadalīt Bezgalīgo. Tas bija mēģinājums padarīt cilvēku augstāku par Dievišķo. Dievs ir bezgalīgs. Nevienam ierobežots prāts nespēj saprast Viņu tādu, kāds viņš patiesībā ir. Kristus ir vārds - Dieva domas izpausme; un neviens cits kā Viņš nezina šī vārda nozīmes dziļumu. ... - "Vārdu, kas Tam uzrakstīts, neviens nepazīst kā vien Viņš pats... ...Viņu sauc: Dieva Vārds." (Atkl. 19:12,13). Ne Tēva būtību, ne Viņa attiecības ar Dēlu nekad nevar izskaidrot ar cilvēka prātu. " ...neviens nepazīst Dēlu kā vien Tēvs, un neviens nepazīst Tēvu kā vien Dēls un kam Dēls to grib darīt zināmu" (Mat.11:27) " (A.T.Džonss, "Bībeles atbalss", 1897. gada 13. septembris, sērija "Kā tika izveidota Katoļu ticības apliecība." Raksts "Lielā Trīsvienības diskusija")

Trinitārisma problēma ir tā, ka tā cenšas precīzi noteikt, kā pastāv Dievs - kas, kā teica Džonss, nav iespējams. Mēģinājums to izdarīt - tikai cilvēku pieņēmumi. Šī ir tikai formula Dieva definēšanai. Kā Džonss trāpīgi izteicās, debātes "bija "ierobežotā cilvēka" mēģinājums izmērīt, analizēt un pat sadalīt Bezgalīgo". Tieši to dara Trīsvienības doktrīna. Viņa mēģina definēt Dievu ar formulu. Tas var apmierināt cilvēka prāta intelektuālos centienus, taču, kā redzēsim, šai trīsvienības teorijai ir sekas, kas nopietni noniecina evaņģēliju.

Džonss secināja: ... - "Tāpēc nevienu cilvēku izveidotu jēdzienu par Dievu nekad nevar noteikt kā patiesu Dieva jēdzienu. Dievs turpinās būt bezgalīgs ārpus visplašākās izpratnes, ko cilvēka prāts vien var izmērīt." (Turpat)

Devītajā nodaļā mēs redzēsim, kā kristietībā tika iedibināta Trīsvienības doktrīna un kā tā kļuva par Kristīgās Baznīcas centrālo mācību. Tas notika tāpēc, ka Kristīgā Baznīca ļoti drīz nonāca atkrišanā.

Nākamajā (piektajā) nodaļā mēs redzēsim, ka attiecībā uz Trīsvienības mācību pastāv dažādi jēdzieni.

Piektā nodaļa.

Trīsvienības doktrīna - dažādi uzskati un jēdzieni.

Turpinājums sekos...